

Dvořákova Praha

Příloha Akademie klasické hudby

Klavírista
Krystian Zimerman.
Foto: Mat Hennek / DG

Velké osobnosti a slavná tělesa slibují výjimečné události

Osmého dne měsíce září roku 1841 se narodil v Nelahozevsi Antonín Dvořák. Jeho jméno nese v názvu festival, který se v Praze koná právě v září, a třebaže se přirozeně odvíjí od Dvořákova díla, věnuje se i mnoha dalším autorům. Například letos mimo jiné připomene sté výročí narození Leonarda Bernsteina. Festival má za sebou jednu dekádu existence a jeho podoba se v hlavních rysech ustálila.

Začne 7. září, ale ještě předtím uspořádá tradiční výlet Po stopách Antonína Dvořáka. Součástí programu je opět komorní řada, kterou má každý rok na starosti jiný kurátor. Tentokrát se úkolu zhostila izraelská klarinetistka Sharon Kamová, jež vystoupí i na většině koncertů této série.

Kromě ní míří do Prahy i další světoví sólisté, kteří vystoupí at už s recitálem, či v rámci orchestrálních večerů. Samostatný večer bude mít klavíristka Valentina Lisitsa, s Českou filharmonií zahraje Lisztův Klavírní koncert č. 1. Je-

vgenij Kissin. Do kategorie živá legenda už dnes spadá pianista Krystian Zimerman, který bude sólistou Bernsteinovy Symfonie č. 2. Vystoupí též houslistka Janine Jansenová či mezzosopranistka Bernarda Finková.

Hlavní událostí letošního ročníku bude provedení Dvořákových vokálně-instrumentálních děl. Projekt, s nímž se začalo loni, pokračuje kantátou Svatební košile a oratoriem Svata Ludmila, které navíc spoluúčastí českých a slovenských amatérských sborů připomene 100. výročí republiky. Zazní však také méně známá díla jako Americký prapor, Lužanská mše nebo Slavnostní zpěv.

Na těchto programech se kromě předních českých orchestrů budou podílet i špičková zahraniční tělesa Orchestra of the Age of Enlightenment a Staatskapelle Dresden. Některé z festivalových událostí, jakož i jejich aktery přibližujeme na následujících stránkách. – **Věra Drápelová**

Pojednání...
A zase Dvořák

Foto: Petra Hajscká

Když se něco odehraje desetkrát, když nějaká akce završí první dekádu, je to důkaz trvanlivosti a odolnosti.

Když se něco odehrává pojednání, je to nový začátek. Vstup do dalšího období, do nové éry.

Dvořákova Praha proběhne letos právě pojednání.

Minulých deset let znamenalo pevně etablování festivalu mezi nejvýznamnějšími akce klasické hudby v České republice. Naši ambice je vykročit nyní na těžkou cestu k významu skutečně mezinárodnímu. Nevíme ho ani tak ve větším počtu zahraničních hudebníků a v ještě slavnějších jménech, která do Prahy přivezeme. V tom byly výstavní i předchozí ročníky a letos to nebude jiné. Samozřejmě však máme ambice nastavenou úroveň nejen udržet, ale jít dopředu, hledat nové možnosti, novou kvalitu.

To hlavní, čím bychom chtěli obohatit evropské kulturní prostředí, je nalézání dvořákovského propojení národnosti a světovosti, objevování vlastene světoběžníka. Každý ví, že Dvořák působil ve Spojených státech, ale on také mnohokrát pobýval v Anglii, podnikl na pozvání Petra Iljiče Čajkovského koncertní cestu po Rusku... Kdybychom spočetli jeho nacestované kilometry, jistě by patřil ke špičce své doby. Přesto v jeho hudbě neustále slyšíme skutečně pevně národní kořeny.

Abychom toto poselství člověka světového, jehož národnost se nerozpuští, ale je mu navigací, kamkoliv ho osud zavane, mohli šířit, to nám umožňují naši milovaní posluchači, kterým musím poděkovat za skutečně neutuchající přízeň. A vedle nich samozřejmě také mecenáři festivalu - velké díky patří nadaci Karel Komárek Family Foundation, Ministerstvu kultury ČR, hlavnímu městu Praze i dalším partnerům, partnerským médiím a individuálním dárcům.

Dvořákova Praha vstupuje do druhého desetiletí své existence. My všichni spjatí s tímto festivalem jsme přesvědčeni, že to bude dalších skvělých deset let. Moc se na ně těšíme.

Robert Kolář

ředitel Akademie klasické hudby

Dvořák umí nahnat husí kůži

Na festivalu zazní několik Dvořákových volně-instrumentálních děl. Kantátu Svatěbní košile a oratorium Svatá Ludmila provede Jakub Hruša.

Věra Drápelová
redaktorka MF DNES

Na koncertech v Rudolfinu vystoupí početné aparáty, vedle České filharmonie i sólisté a sbory. Svatěbní košile navíc celý letošní ročník 7. září zahájí.

Vzpomínám si, že když jsem kdy poprvé slyšela Svatěbní košile, překvapilo mne, že to není takový „thriller“, jaký jsem očekávala po četbě Erbenů. Jak podle vás Dvořák vnímal obsah balady?

Mé pocity při prvním poslechu byly docela podobné vašim. Myslím, že Dvořák byl povahou i uměleckým naturelem „harmonizující“ osobností. Miloval Erbenů, ale nedomnívám se, že kvůli radikalitě zpodobení dramatických prvků. Vnímá jej zřejmě jako básnický výstředně ztvárnění témat z bohatství českého folkloru. Jistě miloval pohádky ve velikášských gestech, škrty mají svůj význam. Důvodem je komplexní způsob, jakým festival zprostředkovává ponětí o Dvořákovi. Podobně jako předkládá jeho méně známá díla, chtěl bych předložit verzi Svatěbní košile, která ukáže celý skladatelův fantastický rozmach.

V předmluvách k notovým materiálům z totalitní éry je Dvořákova víra víceméně omlouvána „lidovou zbožností“ a vznik Svatěbní košile ospravedlnován tím, že jde o národní monument, ne náboženský. Jak ji ale chápat dnes, vedle Requiem či Stabat Mater? Tak univerzálně jako zmíněná díla Svatěbní košile komunikovat nebude. Překážkou je mimo jiné čeština. Tu předmluvu znám, je bizarní, ale vlastně je úžasné, že síla Dvořákova jména a umění způsobila, že i takto nábožensky zanácené dílo bylo vůbec vydáno. Svatá Ludmila samozřejmě je nábožensky angažovaná, přesto bych vlastně paradoxně přitakal tomu, že národovědný, mytický aspekt je ještě důležitější. A nad tím vším jsou její hudební kvality.

Do provedení Svatěbní košile Svatou Ludmilu naše publikum relativně dlouho neslyšelo. Nynější provedení je ohlášeno jako „původní kompletní verze“. Co si pod ní máme představit? Po prvním provedení pod Dvořákovou taktovkou v Anglii se Svatá Ludmila prakticky vždy uváděla se škrty. Naznačil je ostatně do partitury sám skladatel. Dílo bylo inspirováno tradicí monstrózních händelovských projektů na britských ostrovech a je známo, že Dvořák komentoval obří rozměry těchto událostí se smísením ohromené úcty a zděšeného úžasu - co je možné. Rozhodl se ovšem vyhovět této výzvě a vytvořil obří partituru. Moje rozhodnutí provést tentokrát

Úspěšný dirigent Jakub Hruša vede orchestry v Bamberku a v Londýně a je i v užším uměleckém vedení České filharmonie. Foto: Zbyněk Maděryč

Ludmilu celou není vedeno zálibou ve velikášských gestech, škrty mají svůj význam. Důvodem je komplexní způsob, jakým festival zprostředkovává ponětí o Dvořákovi. Podobně jako předkládá jeho méně známá díla, chtěl bych předložit verzi Svatěbní košile, která ukáže celý skladatelův fantastický rozmach.

V předmluvách k notovým materiálům z totalitní éry je Dvořákova víra víceméně omlouvána „lidovou zbožností“ a vznik Svatěbní košile ospravedlnován tím, že jde o národní monument, ne náboženský. Jak ji ale chápat dnes, vedle Requiem či Stabat Mater? Tak univerzálně jako zmíněná díla Svatěbní košile komunikovat nebude. Překážkou je mimo jiné čeština. Tu předmluvu znám, je bizarní, ale vlastně je úžasné, že síla Dvořákova jména a umění způsobila, že i takto nábožensky zanácené dílo bylo vůbec vydáno. Svatá Ludmila samozřejmě je nábožensky angažovaná, přesto bych vlastně paradoxně přitakal tomu, že národovědný, mytický aspekt je ještě důležitější. A nad tím vším jsou její hudební kvality.

Do provedení Svatěbní košile Svatou Ludmilu naše publikum relativně dlouho neslyšelo. Nynější provedení je ohlášeno jako „původní kompletní verze“. Co si pod ní máme představit?

Primárně pomocí televize - účinkující venku budou moci sledovat a slyšet, co se děje uvnitř, moje gesta a na vše reagovat. My v sále ovšem budeme venkovní happening cítit pouze v představách, bude to koncert jako každý jiný.

Svatá Ludmila a další Dvořákovy vokální díla vznikla na objednávku z Anglie. Jaký je tam k nim dnes vztah? A přetrvává vysoká kvalita anglických sborů, která tak inspirovala Dvořáka?

Ohlas Dvořákových kantát je dodnes ve Velké Británii mimořádný. Ostatně Britové jsou repertoárově mimořádně zvědaví. Kvalita sborů je komplikovanější téma. Existuje několik málo špičkových profesionálních ansámbli, i když to jsou často relativně malá uskupení, třeba BBC Singers, a vedle toho působí větší amatérské či poloamatérské soubory, které vskutku dosahují nebývalé kvality. Ovšem celkově už ani v Británii není sborové zpívání masovou záležitostí.

Od loňska jste hlavním hostujícím dirigentem londýnského orchestru Philharmonia. Čím je osobitým mezi dalšími špičkovými tělesy britské metropole?

Možná bych ho charakterizoval jako zvukově „nejfajnovější“, s neo-

byčejnou hráčskou kulturou. Třeba smyčce jsou schopny dechberoucích dynamických nuancí. Mezi londýnskou špičkou má nejrychlejší a nejpohotovější zkušební proces, v 99 procentech jeden den před prvním provedením, nehledě na to, co se hraje. Také se projevuje velkou „šťabní kulturou“, vládnu tam krásné vztahy a navzdory tvrdému chlebičku (muzikanti často hrají, aby se uživil, tři různé projekty v jednom týdnu) si nikdo nestěžuje. Spíš bych řekl, že se tam rázi, že pohodlnější život by vedl ke zplnění kvalit. Myslím, že to odpovídá tomu, co lze dodnes na Britech obdivovat: neuvěřitelnému nasazení a stresujícím podmínkám, v nichž se ovšem udržuje férový duch.

Dalším vašim postem je Bamberk, kde od roku 2016 řídíte tamní symfonikou. Nedávno jste smlouvu prodloužili do roku 2026. Co přinesly první roky?

Mnoho věcí. Na prvním místě je to samozřejmě vysoká kvalita. Tamní orchestr je jedním z předních v Německu, a tomu odpovídá i finanční zájem poskytované bavorskou vládou. Mám rád i Bamberk jako město, je živé a kulturní, asi desítkami obyvatel jsou našimi trvalými abonenty, přičemž abonenti řady jsou z 95 procent vyprodané. Re-

pertoár máme tak bohatý, jak si jen člověk dokáže představit, loni jsme dokonce získali cenu za nejlepší celoroční dramaturgii v Německu. Pravidelně nahráváme, třeba nyní jsme ponořeni do cyklu Brahmsových a Dvořákových symfonií pro švýcarskou firmu Tudor. Máme už skvělé ohlasy na nahrávku Smetanova Mé vlasti. Ostatně Bamberk cítí autentickou a vřelou historickou vazbu k Čechům a naší kultuře.

Třetím vašim nejdůležitějším postem je pozice hlavního hostujícího dirigenta České filharmonie. Jak máte s šéfdirigentem Semjonem Byčkovem rozděleny úlohy? S panem Byčkovem nás ještě čekají debaty o přesné profilaci mé činnosti. Rozhodně dokončím kompletní cyklus symfonií Martinů pro televizní firmu Unitel a Dvořákovy duchovní kantáty pro Deccu. Chtěl bych se trvaleji věnovat zejména mé celoživotní lásce Josefu Sukovi, soudobé hudbě českých autorů mladších generací a pak podobným zájmovostem, jaké přinášely mé programy doposud, ať už to byl Bernsteinův Věk úzkosti, Prokofjev, Kodály, nebo jako bude Honegger, Kalabis či Gemrot. Česká filharmonie a její publikum pro mě v současnosti představují návraty ze světa ke kořenům, z nichž jsem vyšel.

Dvě hudební rarity: Lužanská mše a Americký prapor

Věra Drápelová
redaktorka MF DNES

Dvořákovy skladby jako Novosvětská symfonie, Koncert pro cello h moll, Biblické písně a mnohé další jsou základním kamenem repertoáru klasické hudby. Nicméně v Dvořákově odkazu se najdou i skladby mnohem méně známé a uváděné, přesto příjmením kontextem svého vzniku pozoruhodné. Festival je postupně uvádí s úmyslem sestavit dvořákovskou mozaiku v její úplnosti.

Slavní hosté z Británie

Lužanská mše však není návštěvníkům festivalu úplně neznámá. Kdo se roku 2013 zúčastnil výletu do Lužan, mohl ji tam slyšet v první, jednoduché komorní verzi. Dvořák totiž vyhověl přání architekta a mecenáše Josefa Hlávky

a složil mši, která poprvé zazněla roku 1887 v kapli Hlávka letního sídla. Šlo víceméně o amatérský rodinný koncert, při němž sólově ženské party zpívaly paní Hlávková a Dvořáková.

Na naléhání anglického vydavatele Dvořák vypracoval i orchestrální verzi, která měla světovou premiéru roku 1893 v Londýně. Na festivalu zazní mše v podobě, kterou Dvořák vytvořil speciálně pro Rudolfinum. Spolu s díly Edwarda Elgara a Franze Schuberta ji provede renomovaný britský soubor dobových nástrojů Orchestra of the Age of Enlightenment a Choir of King's College Cambridge s dirigentem Stephenem Cleourym. Tento přední britský varhaník a hudební ředitel stojí v čele zmíněného sboru od roku 1982. Lužanskou mši nastudovali přímo pro Dvořákovu Prahu.

„Poprvé jsem ji slyšel, když ji natančil Choir of Christ Church Cathedral v Oxfordu, kde na varhany

Dirigent Stephen Cleobury.
Foto: Kevin Layton

Lužanskou mši jsem poprvé slyšel, když ji natančil Choir of Christ Church Cathedral v Oxfordu, kde na varhany hrál můj bratr. Byl jsem ohromen, a to jak silnými dramatickými pasážemi, tak volnějšími, lyrickými úseky.

Stephen Cleobury
dirigent

hrál můj bratr. Byl jsem ohromen, a to jak silnými, dramatickými pasážemi, tak volnějšími, lyrickými úseky,“ popisuje Cleobury své setkání se skladbou. „V Lužanské mši je spousta krásných melodií na zpívání, proto jsem ji zařadil i do repertoáru King's Choir. A moji zpěváci ten kus skutečně milují. Dalším mým oblíbeným dílem od Dvořáka je Stabat mater, které jsme už rovněž uvedli,“ dodává.

Na oslavu Kolumba

Patrně ještě větší kuriozitou v Dvořákově odkaze je kantáta Americký prapor. Skladbu si u něj objednala ředitelka newyorské konzervatoře Jeannette Thurberová u příležitosti oslav 400. výročí výpravy Kryštofa Kolumba. Zaslala mu i vlastenickou báseň od Josepha Rodmana Drakea The American Flag.

Drake žil v letech 1795 až 1820, inspiroval se především evropskou romantickou poezií, ale po své

předčasně smrti postupně upadl v zapomnění. Jeho nejznámějším dílem zůstal Americký prapor - například během občanské války sloužil k propagaci myšlenek Unie.

Dvořák začal komponovat ještě v Čechách, skladbu dokončil už v Americe, ale kvůli zpoždění, s nímž text obdržel, nakonec Americký prapor kolumbovské oslavy nestihl. Místo něj Dvořák v New Yorku řídil své již dříve dokončené Te Deum. Americký prapor poprvé zazněl v New Yorku až roku 1895, kdy Dvořák již byl zase doma. Zůstal jeho jediným dílem psaným na anglický text.

Na festivalu zahraje Americký prapor Symfonický orchestr Českého rozhlasu (který ho shodou okolností roku 1995 nahrál na CD) se svým šéfdirigentem Alexanderem Liebreichem v rámci „amerického“ večera, na němž zazní i skladby amerických autorů 20. století Samuela Barbiera a Leonarda Bernsteina.

„Pianista století“ Zimmerman přednese Bernsteina

Je to možná klišé, ale kdyby se mezi milovníky klavírní hry udělala anketa na téma, kdo je nejlepším pianistou posledních desetiletí, jméno Krystian Zimmerman by se určitě často opakovalo. Polský virtuos se vrací po čtyřech letech.

Věra Drápelová
redaktorka MF DNES

Když roku 2014 „pianista století“ mířil do Prahy, aby zahrál s Polským národním rozhlasovým orchestrem Brahmsův Klavírní koncert č. 1, měl jeho příjezd punc naprosté výjimečnosti. Předtím totiž na našem území nekonceroval 33 let.

Věk úzkosti

To však neznamena, že by jeho nynější koncert nebyl očekáván s menším napětím. Zvlášť když zahráje v rámci večera, jemuž by se hodilo přívěsk „americký“. Kromě skladby Samuela Barbera Second Essay for Orchestra a méně známé kantáty Antonína Dvořáka Americký prapor totiž zazní i Symfonie č. 2 pro klavír a orchestr Věk úzkosti od Leonarda Bernsteina, jehož sté výročí narození si letos hudební svět připomíná. Sólistou bude právě Zimmerman. Ten se tak představí v trochu jiném repertoáru, než je romantika 19. století, která ho tak proslavila. Nesmíme ale zapomenout, že třeba významný polský autor 20. století Witold Lutoslawski psal svůj Klavírní koncert právě pro Zimmermana.

Svou druhou symfonii Bernstein napsal roku 1949 a věnoval ji jednomu ze svých skvělých učitelů - byl jím dlouholetý šéf Bostonských

symfoniků Serge Koussevitzky, jehož Bernstein poznal na letní hudební akademii v Tanglewoodu, kde se stal i jeho asistentem. Symfonie dostala literární podtitul podle poémy anglo-amerického básníka Wystana Hugh Audena Věk úzkosti, jenž za ni roku 1948 získal Pulitzerovu cenu. Na osudu čtyř osamělých jedinců, kteří se jedné noci potkávají v newyorském baru, se vyrovnává se svými obavami a nejistotami po přestěhování do USA i s obecnými deziluzemi v době po skončení druhé světové války.

Při světové premiéře s Bostonskými symfoniky pod Koussevitzkého taktovkou Bernstein sám hrál náročný klavírní part. A protože byl bohem nadaný muzikant v pravém smyslu toho slova, nic mu nedělalo problém. Potvrzují to ostatně i svědci jeho pražského pobytu z roku 1946, kdy vystoupil na prvním ročníku Pražského jara. Tak třeba Ivan Medek si poznamenal: „Generálka s Bernsteinem. Ohlášený americký klavírista Eugene List nedorazil včas. Osmadvacetiletý dirigent si bez rozpaků sedl ke klavíru a zahrál zpaměti sólový part Rhapsody in Blue. Valili jsme oči. Na koncertě s Listem to bylo večer slabší.“

Zimmerman se s Bernsteinem znal, koncertovali spolu, jejich kreace jsou zachyceny na zvukových a obrazových nosičích. Na DVD je k dispozici i společné provedení Věku

Všestranný génius Polského pianistu Krystiana Zimmermana proslavila nejvíce interpretace autorů 19. století, nicméně jeho záběr je mnohem širší. Dokáže to i svým festivalovým vystoupením. Foto: Mat Hennek / DG

úzkosti s London Symphony Orchestra z poloviny osmdesátých let. Umělecká spolupráce obou osobností vyvrcholila roku 1989 živou nahrávkou tří posledních Beethovenových klavírních koncertů s Vídeňskými filharmoniky. Společně pak plánovali natočit i první dva, ale oba měli čas až za dva roky. Tento snímek už nevznikl, protože Bernstein zemřel na podzim roku 1990. Zimmerman nakonec projekt dokončil sám - orchestr řídil od klavíru.

Bernsteinovu Symfonii č. 2 Zimmerman nedávno nastudoval a provedl i s Berlínskými filharmoniky a sirem Simonem Rattlem, kompaktní disk má firma Deutsche Grammophon vydat letos na podzim.

Posledy dokonalosti

V Praze Zimmermana doprovodí Symfonický orchestr Českého rozhlasu pod taktovkou Alexandra Liebreicha. Zimmerman by měl stejně jako minule hrát na špičkové

Krystian Zimmerman fakta

- Narodil se 5. prosince 1956 v polském městě Zabrze, hudbu studoval v Katovicích.

- Roku 1975 zvítězil v Chopinově mezinárodní klavírní soutěži.

- Následovaly debuty s Berlínskými a Newyorskými filharmoniky a dalšími špičkovými tělesy.

- Proslavil se především jako interpret romantické hudby, většina jeho nahrávek je k dispozici na labelu Deutsche Grammophon.

- Se svou rodinou žije nedaleko švýcarské Basileje.

- Od roku 2015 je na Chopinově soutěži udělována cena nesoucí jeho jméno za nejlepší interpretaci skladatelovy sonáty.

klavír značky Steinway, který je k dispozici v Rudolfinu. To je velká pocta, protože polský virtuos je známý svými vysokými nároky na kvalitu koncertních křidel a nedůvěrou k „erárním“ instrumentům. Zastává názor, že nejdělejšího výrazu lze docílit pouze na jednom prověřeném klavíru, podobně jako skladatelé tvořili u svých nástrojů. Proto také po světě léta vozil vlastní nástroj. Perfekcionismus se mu ale vymstil, když ve vyhozené atmosféře po teroristických útocích na New York v září 2001 nástroj zlikvidovala tamní letištní ochranka. Nelze se ani divit, že obrovskou přepravku čpící chemikáliemi považovala za skrýš pro výbušninu...

Poté se Zimmerman rozhodl vozit pouze vnitřní mechaniku, kterou mohl zabudovat do místního nástroje. Případně si vyžádat určitý klavír. Při minulých cestách do Prahy se tak festival chystal na jeho přání přivést z ciziny speciálního Steinwaye, nakonec však Zimmerman

ocenil kvality nástroje, který ke svým koncertům využívá Česká filharmonie.

Už je legendou

Zimmerman, jenž koncertuje přes čtyřicet let, vyvolává obdiv množstvím jemností, které je schopen vytěžit z kláves. Jeho umění se léty ještě prohloubilo, ale je to vzácné zboží, protože Zimmerman omezuje počet koncertů na několik desítek ročně.

Každopádně ve svých 61 letech je zdaleka nejúspěšnějším laureátem Chopinovy soutěže a víc než stoprocentně potvrdil někdejší verdikt poroty z roku 1975. A ještě jeden, starší verdikt. Už roku 1973 totiž vyhrál Mezinárodní interpretační soutěž Beethovenův Hradec, která se každoročně koná na zámku v Hradci nad Moravicí, spjatém s návštěvami Ludwiga van Beethovena, Ference Liszta či Niccolò Paganiniho. A nyní už vlastně lze říct, že k takovým legendám patří i Zimmerman.

Salcburský soubor doprovodí virtuosku

Věra Drápelová
redaktorka MF DNES

Mezi světové soubory hostující na letošním festivalu lze zařadit i Cameratu Salzburg, těleso komorního typu, založené roku 1952 salcburským dirigentem a pedagogem Bernhardem Paumgartnerem z učitelů a žáků salcburské vysoké hudební školy Mozarteum. Paumgartner ho vedl až do roku 1971.

Soubor se od počátku věnoval především Mozartovi a dalším autorům období klasicismu, jakož i vybraným dílům romantické éry. Světovou proslulost si Camerata Salzburg vydobyla zvláště v letech 1978 až 1997, kdy v jejím čele stál maďarský dirigent Sándor Végh. Další impulzy dal orchestru Roger Norrington, který položil velký důraz na historicky poučenou interpretaci staré hudby. V současnosti ho vede francouzský dirigent Louis Langrée.

Orchestr je pravidelným hostem

Připomene výročí Hudbu Leonarda Bernsteina na festivalu uvede i houslistka Janine Jansenová. Foto: Harald Hoffmann - Decca

na významných hudebních událostech, jež se v Salcburku konají, ať už to je přehlídka Mozartwoche, nebo letní Salcburský festival. Na něm mimo jiné hraje i pod taktovkou mladých dirigentů, kteří se

ucházejí o prestižní Young Conductors Award.

Cameratu Salzburg zná i české publikum z dřívějších koncertů v Praze i v dalších městech. Na Dvořákovu Prahu přijede vzdát hold jednak

Dvořákovi, jednak Leonardu Bernsteimovi. Český Mistr bude zastoupen Nokturnem H dur a Serenádou E dur pro smyčcové nástroje. Z díla amerického skladatele orchestr připomene Serenádu podle Platónova Sympozia pro sólové housle, smyčcový orchestr, harfu a bicí. Koncert bude řídit švédský dirigent Daniel Blandulf.

Dvacet let na výsluní

Ne tak úplně náhodou. Je totiž manželkou houslistky Janine Jansenové, která bude sólistkou Bernsteinovy skladby. Tuto nizozemskou virtuosku si naše publikum může pamatovat například ze spolupráce s Českou filharmonií.

Profesionální kariéru začínala roku 1997, na světovém výsluní se tedy drží již téměř dvacet let. Jako dítě vyrůstala v uměleckém prostředí, hned několik jejích příbuzných se věnuje hudbě.

Umění Jansenové dokumentují nahrávky firmy Decca. Jsou na nich díla Bacha, Brahmsa, Bartóka, Beethovena, Brittena i Čajkovského.

Přijedou orchestry z Londýna i z Drážďan

Hned několik špičkových těles různého typu přivede do Prahy programová řada Světové orchestry.

O Cameratě Salzburg, vzešlé z mozartovské tradice skladatelova rodného města, píšeme v jiném textu na této stránce. Podobně jako rakouský soubor, i britský orchestr komorního typu Academy of St Martin in the Fields začal svou činnost v padesátých letech dvacátého století - příští rok uplyne již šedesát let od prvního koncertu, který se uskutečnil ve stejnojmenném londýnském kostele.

Ansámbl byl od svého vzniku spojen především s dirigentem Sirem Nevillem Marrinerem a dramaturgicky vycházel z předromantické hudby. Své kvality mozartovského tělesa ostatně zužitkoval i v soundtracku k Formanovu Amadeovi. Mozart nebudě chybět ani na festivalovém koncertě. Soubor doprovodí Sharon Kamovou v jeho Koncertu pro klarinet a zahráje i Symfonii

č. 40. Dále zazní ještě Symfonie pro smyčce č. 10 od Felixe Mendelssohna-Bartholdyho.

Dirigovat bude Honeck

Z Velké Británie přijede i proslulý Orchestra of the Age of Enlightenment, založený roku 1986, jenž od počátku používá dobové nástroje. Ansámbl spolupracuje s dirigenty jak ze světa historicky poučené interpretace staré hudby, tak tradičního symfonického repertoáru. Od staré hudby se odpoutal i k pozdějšímu repertoáru, což ostatně dokáže i na pražském koncertě. Pro festival totiž nastuduje kromě skladeb Edwarda Elgara a Franze Schuberta i Lužanskou mši od Antonína Dvořáka (více o ní na str. 2).

Konečně závěr festivalu obstará Staatskapelle Dresden, jedno z nejlepších světových těles. Program je složen symbolicky z děl Antonína Dvořáka a Johanna Brahmsa, dirigovat bude v Praze dobře známý Manfred Honeck. (vd)

Dvořákova Praha

Kurátorka Klarinetistka Sharon Kamová je nejen interpretkou komorní řady, ale navíc sestavila i její program. Foto: Maike Helbig

Komorní řada dle Sharon Kamové

● **10. září Rudolfinum.** Sharon Kamová (klarinet), Isabelle van Keuleonová (housle), Ulrike-Anima Mathé (housle), Volker Jacobsen (viola), Gustav Rivinius (violoncello). Na programu klarinetové kvintety od Mozarta, Regera, Brahmsa.

● **11. září Anežský klášter.** Belcea Quartet. Na programu smyčcové kvartety od Bartóka a Dvořáka.

● **13. září Anežský klášter.** Sharon Kamová, Ori Kam (viola), Matan Porat (klavír). Na programu skladby Mozarta, Schumanna, Brahmsa, Debussyho a Bartóka.

● **17. září Rudolfinum.** Sharon Kamová, Ori Kam, Matan Porat, Josef Špaček (housle), Roman Patočka (housle), Karel Untermüller (viola), Michal Kaňka (violoncello), Petr Nouzovský (violoncello). Na programu skladby Schönberga a Messiena.

Bonus

● **12. září Rudolfinum.** Akademie sv. Martina v polích, Sharon Kamová, dirigent Tomo Keller. Na programu skladby Mendelssohna-Bartholdyho a Mozarta. Koncert je součástí řady Světové orchestry.

Pořád hraju. A jsem na to pyšná

Věra Drápelová
redaktorka MF DNES

Komorní řada má každý rok vlastního kurátora. Program té letošní sestavila přední izraelská klarinetistka Sharon Kamová.

Čím pro vás byla taková nabídka atraktivní?

V Praze už jsem vystupovala, mám ji ráda a tohle byla šance zahrát si s přáteli. Některé koncerty jsou vlastně hotový produkt, protože se známe léta a skladby máme nazkoušené. S Akademií sv. Martina v polích ale budu hrát prvně a také závěrečný večer vlastně vznikne až tady, za účasti českých hudebníků.

Mezi nimi budou Josef Špaček, Roman Patočka a další. Hrála jste už s nimi?

Ne, ale vím o nich, že se tu těší respektu, a proto jim důvěřuju. Na jednu stranu je pro mne po 25 letech kariéry důležité být na pódiu s někým, koho dobře znám a vím, co mohu čekat, ale na druhou stranu je důležité poznávat i nové lidi, učit se, protože tak může vzniknout nová energie.

Sérii zahájíte klarinetovými kvintetami od Mozarta, Regera a Brahmsa. Čím se liší ve svých nárocích?

U Mozarta vedou klarinet a první housle dialog a ostatní smyčce následují buď ten, či onen nástroj. U Brahmsa je to naopak, každý hovoří s každým, klarinet musí fungovat téměř jako smyčcový nástroj. A Reger prolíná oba přístupy, máme tu pevné spojení pěti lidí, ale také krásné melodie pro klarinet.

Mozart psal svůj kvintet, stejně jako slavný klarinetový koncert

pro klarinetistu Antona Stadlera, jednoho z nejslavnějších virtuosů v dějinách. Pokusíte se popsat jeho osobnost?

Možná se v něčem podobal Mozartovi – nespíš to byl výjimečný, svobodomyšlný člověk. Jsem si jista, že lidi pobláznou. Skladby, které pro něj Mozart psal, se dost liší od jeho kompozic pro jiné dřevěné dechy, jsou tak ucelené, že připomínají spíše klavírní koncerty. A k něčemu takovému potřebujete inspiraci. Stadler mu ji určitě poskytoval.

Na jednom z dalších koncertů zahrájete se svým bratrem, violistou Orim, i skladby v nových aranžích. Jaký byl záměr?

Vytvořit barvitou kombinaci. Autorem aranžů je Matan Porat, skladatel a pianista s mnoha inovativními pohledy. Debussyho Preludium k Faunovu odpolední upravil pro klavír a výsledek pěkně doplňuje

program složený z Mozarta, Schumannova, Brahmsa a Bartóka. Bartókovi Kontrasty jsou v originále pro housle, ale bratr bude hrát na violu, Brahmsovy Dva zpěvy jsou pro lidský hlas, violu a klavír, ale „zpívat“ budu já.

Držíte si špičkovou formu už čtvrtstoletí. Na co musí klarinetista dbát, aby si zachoval síly?

To je dobrá otázka, protože když vidím problémy, které mají někteří mladí hudebníci, tak přemýšlím, proč jsem si tyto síly udržela. Je nutné naslouchat svému tělu. Jako žena se to naučíte během těhotenství, protože to, co se děje v organismu, nemůžete ignorovat. Musíte také systematicky pracovat s oběma rukama a provádět cviky pro zádové svalstvo. A také si být vědoma toho, že problémy prostě mohou nastat. Pokud máte bolesti, tak je lepší koncert zrušit. Člověk nesmí

žít v představě, že je každému závazán.

Vy sama jste se za tu dobu nějak změnila?

Doufám. Naučila jsem se užívat si toho, co mám. Je to jako když si koupíte dům, který patří bance, a po mnoha letech konečně začne patřit vám. Je to pořád stejný dům, ale vy se cítíte jinak. V hudebním byznysu se stále objevují nové tváře a jiné zase mizí. A já pořád vystupuji jako sólová klarinetistka. Takže mám být na to pyšná.

Předáváte to vše i svým dětem?

Snažím se jim s manželem (*dirigent Gregor Bühl, pozn. red.*) vysvětlit, že být hudebníkem znamená prosadit si svou, že musíte hodně bojovat a že to spolyká spoustu energie. Starší syn a dcera mají hudbu rádi, ale asi ji nebudou dělat profesionálně, syn studuje medicínu.

A nejmladší dceři je teprve devět let, takže ještě nevíme.

Jako sólová klarinetistka jste se asi moc nepotkávala s Dvořákovou hudbou...

To ne, ale jinak ano. Vyrůstala jsem kolem Izraelské filharmonie, v níž moje matka hrála na violu, já sama jsem v začátcích byla členkou mládežnického orchestru, takže Dvořák byl takřka mým denním chlebem. Bohužel sólový klarinet se uplatní jen v jeho Serenádě pro dechy. Před časem jsme ale s kolegy nastudovali některé Slovanské tance v úpravě pro dechový kvintet, kterou vytvořil Guido Schäfer. To je něco fantastického. Říkám si, proč Dvořák nepsal víc takového ryzi komofoiny, protože i zmíněná Serenáda je přece jen pro menší orchestr. Ale co nadělat, když už není naživu. Možná, že kdybych se s ním mohla potkat, přesvědčila bych ho. (*smích*)

Střípky

Festival, to je i open-air, Den D či kniha paměti

Provedení oratoria Svatá Ludmila bude výjimečné nejen samo o sobě, ale i tím, že koncert bude živě přenášén na venkovní scéně na náměstí Jana Palacha, kde se k umělcům uvnitř budovy přidají i sbory z různých koutů Česka. Například Pěvecký sbor ČVUT, Nová česká píseň z Plzně, olomoucký Žerotín, Karlovarský smíšený sbor, brněnský Ars Brunensis a další.

Poslechnout si nevěšdní open-air koncert na počest 100. výročí Česko-

Bomsori Kimová Foto: archiv

slovenska bude moci každý - vstup je zdarma. Program před Rudolfinem začne už v 17 hodin, nabídne rozhovory s umělci či historiky, účast přislíbil i biskup Václav Malý.

Nápad uspořádat happening pod širým nebem byl inspirován velkolepým provedením Svaté Ludmily v roce 1904, při kterém účinkoval sbor čítající prý až 1 600 zpěváků.

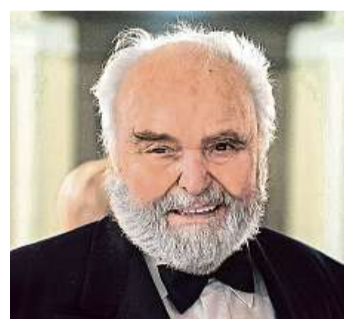
Šance pro dva

Kromě komorní řady či Rodinného dne se v programu ustálil i Den D neboli debutový den, dávající prostor mladým umělcům, kteří na festivalu, případně i v Praze, dosud nekoncertovali.

Letos se uvede jihokorejská houslistka Bomsori Kimová, absolventka newyorské Julliard School a vítězka Mezinárodní hudební soutěže ARD z roku 2013. K jejím dalším oceněním patří i druhá cena a cena kriti-

ků na Mezinárodní houslové soutěži Henryka Wieniawského z roku 2016. Koncerty tohoto virtuosa jí v loňském roce vydal label Warner Classics na debutovém albu spolu s koncertem od Šostakoviče.

O pódium Dvořákovy síně se podělí s českým pianistou Lukášem Klánským, který se kromě sólové kariéry intenzivně věnuje i komorní hře, zejména jako člen Lobkowitz Tria a je častým partnerem dalších sólistů. K zajímavostem jeho profesního životopisu patří to, že na Pražské konzervatoři vystudoval i dirigování a sborovou tvorbu. Oba umělci zahrájí jak sami, tak společně skladby od Fryderyka Chopina, Sergeje Prokofjeva, Euge-

Antonín Dvořák III. Foto: P. Hajská

ne Ysaye, Roberta Schumannova a Camilla Saint-Saënsa.

Vyznání Dvořákovy vnuka
Loňský rok přinesl českému hudeb-

nímu životu i Dvořákově Praze velké ztráty - kromě Jiřího Bělohávkova odešel i Antonín Dvořák III., skladatelův vnuk, jehož tvář, tak podobnou té dědečkově, nešlo přehlédnout na řadě festivalových akcí.

K prvnímu výročí jeho úmrtí nyní Akademie klasické hudby, jakožto pořadatel Dvořákovy Prahy, vydává paměti, které Antonín Dvořák III. dopsal půl roku před smrtí a nazval je Vyznání v F dur. Slavného předka už sice osobně nezažil, ten je však přesto v jeho vyprávění neustále přítomen. Poutavé nahlédnutí do osudů Dvořákovy rodiny je k dispozici jako dárek pro Přítele festivalu, klubu, jenž sdružuje mecenáše přehlídky. – **Věra Drápelová**

Mezinárodní hudební festival Dvořákova Praha pořádá Akademie klasické hudby, z. ú. Uměleckým ředitelem je Marek Vrabec. www.dvorakovapraha.cz

hlavní mecenáš

Karel Komárek
Family
Foundation

za podpory

hlavní partneři

partneři koncertů

generální mediální partner

hlavní mediální partneři

mediální partneři

oficiální vůz

